De geschiedenis van de Russische dwerghamster

Rus blauw wildkleur

Ongeveer rond 1975 kreeg ik een telefoontje van de redacteur van het Dibevo vakblad (DIeren BEnodigdheden en VOeders) met de vraag of ik eens naar Krimpen aan de Lek wilde gaan. Een eigenaar van een dierenspeciaalzaak zou daar Dwerghamsters verkopen en of ik daar iets over wilde schrijven.

Tekst: Anneke Vermeulen
Foto's: Martin Braak

Het bleek te gaan om de Russische dwerghamster

Deze wordt ook wel als Dzjoengaarse dwerghamster (Phodopus sungorus sungorus) wordt beschreven. Ik heb toen van deze winkeleigenaar inlichtingen gekregen over het houden, fokken, voeding, huisvesting enz. Dit was voor mij de eerste kennismaking met Dwerghamsters. De groep Phodopus bestaat uit drie verschillende soorten en ik begin met de beschrijving van de Russische dwerghamster.

Voor het eerst beschreven in 1773

De Russische dwerghamster wordt ook wel de westelijke vorm genoemd en zijn neef de Campbelli, de oostelijke vorm. Eigenlijk is de naam Russische dwerghamster onjuist want het dier komt in het wild helemaal niet in Rusland voor, maar in Oost-Kazakstan en het zuidwesten van Siberië. De Russische dwerghamster werd voor het eerst beschreven in 1773, door Simon Pallas. De Latijnse naam Phodopus betekend, knobbeltjesvoet en dat is duidelijk aan de zolen van de voetjes te zien. In 1968 zijn voor het eerst vier exemplaren gevangen in West-Siberië en voor onderzoek naar het Max Plank Instituut of Comparative Phsiology in Duitsland gestuurd. Door een zeer succesvolle fokkerij werden de nakomelingen over de gehele wereld verspreid. Zo ging een groep midden jaren 70 naar de St. Mary's Universiteit in Engeland en in '77-'78 werden ze van laboratoriumdieren ook huisdieren. Zo verkocht het Queen Mary's College uit Londen in 1978 reeds Russische dwerghamsters. Op papier bestond deze groep niet en zijn

Vergelijking van een Rus met een Campbelli, links Russische dwerghamster, rechts Campbelli dwerghamster.

de eerste dieren vermoedelijk gesmokkeld uit laboratoria. Doordat de dieren makkelijk diabeet kunnen worden hebben ze veel betekend in het onderzoek naar deze ziekte bij mensen. Het voedsel moet zoveel mogelijk suikervrij zijn omdat ze dit in het wild ook niet eten.

Soortbeschrijving

De Russische dwerghamster behoort tot de kortstaartdwerghamsters en heeft een kort staartje van 0,6-1,8 cm. Aan het eind is vaak een klein wit puntje te zien. De voeten zijn ook wit en de benen zijn gekleurd. Rond de oorrand is ook een wit randje te zien. De lengte van de kop is 5,3 cm en het lichaam is 10,2 cm lang. De voetzolen van de achtervoeten zijn dichter behaard dan de voorvoeten. In het noorden van zijn verspreidingsgebied wordt hij bij het begin van de wintertijd gedeeltelijk of helemaal wit, maar in de zuidelijke delen niet.

Leefgebied

Deze dwerghamster leeft in droge gebieden, in een bergachtige omgeving, steppengebieden en in half-woestijnen, maar ook op de grote graanvlakten, vaak in de nabijheid van mensen. Boeren hebben vaak last dat deze kleine hamsters omdat ze hun voorraad in de schuren plunderen. De boeren hebben zelfs honden afgericht om ze te vangen. In het wild eten ze de zaden van grassen en struiken, kevers, spinnen, slakken, maar vooral sprinkhanen vinden ze erg lekker. Verse plantendelen eten ze in de regel alleen als er gebrek is aan ander voedsel.
Dwerghamsters zijn over het algemeen geen goede bouwmeesters en hun zomernest bestaat uit een enkele tunnel met één kamer. De dieper gelegen winternesten (1 meter) bestaan uit een burcht met 6 tunnels en meerdere kamers. De buitentemperatuur kan verschillen van -25 tot +23 graden, maar in het hol is een constante temperatuur van 16,7 graden. ‘s Winters als het koud is zijn alle tunnels op één na gesloten met stukjes mos. Hun voedselvoorraad is beperkt dus moeten ze er ook in de winterperiode op uit en daarvoor dient dan hun witte beharing als schutkleur. Bij hevige regenval blijken ze hun wangzakken te gebruiken als reddingsvest, ze blazen hun wangzakken vol met lucht om te blijven drijven. Ze hebben 14 paar chromosomen en leven in groepen van één volwassen man met meerdere vrouwen. Ondanks dat bepaalde gebieden een overlapping hebben met de Campbelli dwerghamster komen kruisingen in het wild bijna niet voor en blijven ze liever bij hun eigen soort

VOORAL IN DE AVOND-SCHEMERING ACTIEF

Op dit moment zijn er maar drie kleuren erkend in Nederland

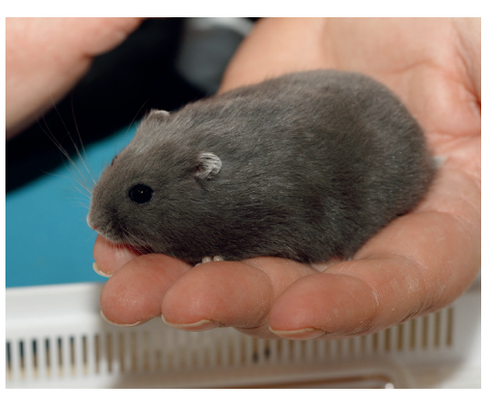
Door kruisingen met de Campbelli dwerghamster zien we er steeds meer. Bij de Campbelli dwerghamster, waarvan nu al 35 kleuren bekend zijn en vijf haarvariëteiten. Wie weet wat de toekomst gaat brengen in de kleuren bij de Russen. De dieren worden in Engeland Winter White genoemd vanwege hun witte beharing die ze vroeger kregen. We weten nu dat als we ze voldoende licht (16 uur) geven, ze niet meer wit worden en gewoon doorgaan met de fok. De dieren die een wintervacht hebben fokken niet tot het voorjaar. Bij de mannen gaan de teeltballen meer in het lichaam zitten en daardoor zijn ze steriel. De verkleuring van de beharing in het wild begint midden september. In november zijn ze erg actief omdat in februari/maart hun

Russische dwerghamsters slapen in een voerbakje.

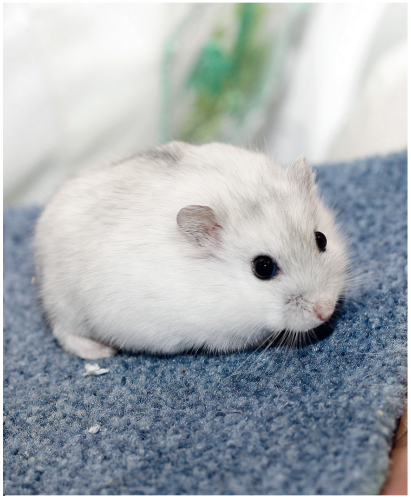
Rus Blauw wildkleur.

Rus Russisch blauw.

Rus blauw wildkleur.

Rus pearl.

Een van de nieuwe kleuren die we naast zwart en blauw binnenkort verwachten. (Foto AV)

winterslaapperiode aanbreekt. Tussendoor worden ze wel enigszins wakker om wat te eten en te plassen.

Gewicht

De dieren in het wild zijn ongeveer 28,35 tot 56,7 gram zwaar en ze zijn vooral in de avondschemering actief. Ik vond nog oude gewichtlijsten van de Russen, in de jeugdklasse wogen ze 37-55 gram en in de openklasse 50-70 gram. We hebben de lijsten toen gemaakt met het oog op de standaardbeschrijving. Ik ben benieuwd hoeveel ze nu wegen door het inkruisen met de Campbelli. Een hybride is vaak altijd groter en zwaarder. Ook de goede voeding die we nu geven kan een oorzaak zijn als ze zwaarder blijken te zijn. We zullen ze binnenkort eens gaan wegen. De Russen kunnen tussen de 1,5 en 2 jaar oud worden in het wild, maar vaak overleven ze hun tweede winterslaap niet.